

Naivní malíři

Naivní malíři jsou dospělé děti, které najednou vzaly tužku nebo štětec a tím prvním pohybem ruky na čistou plochu zjistily, že obrazy jsou nejen jejich dětským hřištěm, ale i obranou proti nudě, hojivou krásou, prostou jak léčivé byliny.

Naivní malíři mají hřejivý pocit, že svým tvořením se účastní slavnosti, ve které jsou nejen pořadateli, ale i prvními diváky sedícími v první řadě. A protože naivní malíř je posedlý obrazy a protože naivní malíř se neumí konvenčně vyjádřit, maluje jen a jen po svém, tak jako tvrdošíjné dítě, kterému neodolá žádná čistá stránka, žádná bílá zeď. Touha vyjádřit se dává obrazům naivního malíře větší náboj, než obrazy nesené zručností grafických škol. Obrazy naivních malířů jsou studánky v lese, jsou přirozené jako neotesané dřevo, jak lidová píseň. Vznikají z přemíry citu a vyjadřují vždycky velký zážitek, prostou událost, která stoupá až k ornamentu i symbolu, který v sobě nese nadtext i podtext. Podstatou naivních obrazů je jejich bezbrannost, která je bezelstnou silou, která umí znásilnit obsahy a tvary směrem k neotřelému výrazu. To je to dítě v dospělém muži a ženě, dítě, které svěruje svoje tajemství na plochu a vůbec se nestará o to, nakolik kresba souhlasí s viditelnými obrazy viditelného světa.

Naivní malíř je odsouzen k modelu své vnitřní touhy, naivní malíř je ponorná říčka Punkva, která dlouho tekla v hlubinách skal, až najednou se objevila na sluneční louce. Lhostejno, čím se malíř vyučil, kolik mu je let, jakou úlohu zastává ve společenském životě. Naivní malíř je obyčejným člověkem, který si zpravidla vydělává na živobytí denní prací, tak jako ostatní občané. Nejdůležitější je ta zázračná proměna člověka v malíře, to neočekávané štěstí, kdy nebesa se roztrhnou a ruka sama od sebe zaznamenává poryvy, které přicházejí z duše. Od té chvíle je naivní malíř posvěcený, má dojem, že vlastně celý minulý život jel vlakem v tunelu, avšak teď jeho vagón jede překrásnou krajinou, že v naivním plození v krásném našel smysl svého života, svůj osud.

Tak naivní malíři podávají svými obrazy zprávu nejen o sobě a o prostředí, které je obklopuje, ale přispívají k tomu, aby se změnil svět.

Z knihy Domácí úkoly - Bohumil Hrabal,
vydal Československý spisovatel, v Praze roku 1982